

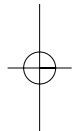
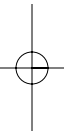
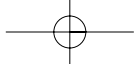
MILIEU- EN NATUURRAAD VAN VLAANDEREN

Briefadvies

van 6 juli 2000

**betreffende de evaluatie van de werking
van de regionale landschappen West-Vlaamse
Heuvels, Vlaamse Ardennen en Meetjesland**

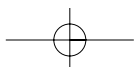
2000 | 21

D/2000/7080/A2I

Overname wordt verwelkomd, mits bronvermelding

© 2000 Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen
Kliniekstraat 25, 4de verdieping
1070 Brussel
tel. 02-558 01 30
fax 02-558 01 31

Aan de heer Koen De Smet
AMINAL
Afdeling Natuur
Graaf de Ferraris gebouw
Koning Albert II-laan 20 bus 8
1000 Brussel

Datum: 6 juli 2000
Ref.: 3.03.03/L6/2000/662
Betreft: *Evaluatie werking regionale landschappen West-Vlaamse Heuvels, Vlaamse Ardennen en Meetjesland*

Geachte heer De Smet,

Op 18 mei 2000 ontving de MiNa-Raad een adviesvraag betreffende de evaluatie van de werking van de regionale landschappen West-Vlaamse Heuvels, Vlaamse Ardennen en Meetjesland. De vooropgestelde adviestermijn bedraagt twee maanden. Met voorliggend advies beantwoordt de MiNa-Raad aan de gestelde adviesvraag.

Het Besluit van de Vlaamse regering van 8 december 1998 bepaalt voor de MiNa-Raad een tweevoudige adviestaak voor de regionale landschappen.¹ Artikel 3 definieert de rol van de MiNa-Raad bij de advisering van het jaarlijkse evaluatieverslag dat door de administratie opgesteld moet worden. Artikel 6 legt de adviestaak van de MiNa-Raad vast inzake de definitieve erkenning van regionale landschappen. De Raad werd in het verleden reeds om advies gevraagd over de definitieve erkenning van zeven Regionale Landschappen.² Met voorliggend adviesvraag wordt ingegaan op de eerste adviestaak van de MiNa-Raad met name de beoordeling van de jaarlijkse evaluatieverslagen.

Volgens artikel 3 van het besluit stelt de Vlaamse administratie jaarlijks een evaluatieverslag voor elk regionaal landschap op. De Raad wees in vorige adviezen op het grote

1) Besluit van de Vlaamse regering van 8 december 1998 tot vaststelling van de regelen voor de voorlopige en definitieve erkenning van regionale landschappen.	betreffende de definitieve erkenning van het RL Kempen en Maasland, RL Noord-Hageland en van RL Zenne, Zuun en Zoniën. Advies van 4 november 1999 betreffende	Dijleland, het RL West-Vlaamse Heuvels en het RL Vlaamse Ardennen. Advies van 10 februari 2000 betreffende de aanvraag tot definitieve erkenning van het RL
2) Advies van 14 september 1999	de definitieve erkenning van het RL	Haspengouw.

4 | MiNa-Raad, zitting 6 juli 2000

belang van deze jaarlijkse evaluatie, en stelde vast dat deze evaluatie tot dan toe niet was uitgevoerd. Voor het eerst is door de administratie een evaluatie doorgevoerd van drie regionale landschappen.

Voorliggend advies gaat in op de door de administratie opgemaakte evaluatieverslagen betreffende de werking van de regionale landschappen West-Vlaamse Heuvels, Vlaamse Ardennen en Meetjesland en op de mede overgemaakte werkingsverslagen van de regionale landschappen. Conform artikel 3 dient het evaluatieverslag aan te geven in welke mate het regionaal landschap zijn functie vervult en beantwoordt aan de erkenningscriteria. Op grond van dit evaluatieverslag kan de Minister overgaan tot het geven van aanbevelingen of in voorkomend geval het intrekken of opschorten van de erkenning.³ De Boerenbond onthoudt zich in voorliggend advies.

Volgende erkenningscriteria worden opgenomen in het besluit:

1. het regionaal landschap bezit rechtspersoonlijkheid (art.4, §1, 1°),
2. het gebied waarbinnen het regionaal landschap actief is onderscheidt zich geografisch duidelijk van de omgevende streken, met een minimum aaneengesloten oppervlakte van 30.000 ha, een typisch landschap, met een grote gaafheid en samenhang en/of cultuurhistorische waarde, een hoge actuele natuurwaarde en met grote mogelijkheden voor natuurontwikkeling en natuurgerichte recreatie en toerisme (art.4, §1, 2°),
3. de activiteiten van het regionaal landschap zijn gericht op de bevordering en de promotie van het streekeigen karakter, de natuurrecreatie, de natuureducatie, het recreatief medegebruik, het natuurbehoud en het beheer, herstel, aanleg en ontwikkeling van kleine landschapselementen (art.4, §1, 3°),
4. het regionaal landschap is voorgedragen door de Bestendige Deputatie van de provincie (art.4, §1, 4°),
5. het regionaal landschap beschikt over een Algemene Vergadering waarvan volgende doelgroepen deel uit maken: provincie en/of gemeenten, erkende milieu- en natuurverenigingen en eventueel erkende landbouworganisaties, erkende verenigingen ter bevordering van toerisme en recreatie en erkende wildbeheerseenheden (art.4, §2),
6. het regionaal landschap bezit een Raad van Bestuur die voor minstens 1/3 bestaat uit vertegenwoordigers van provincies of gemeenten, voor minstens 1/3 uit vertegenwoordigers van erkende natuurverenigingen en uit vertegenwoordigers van de resterende doelgroepen (art.4, §3),
7. het regionaal landschap organiseert jaarlijks volgende activiteiten om erkend te blijven: minstens 2 maal een landschapskrant, minstens 3 vormingsactiviteiten met minimaal

3) Artikel 3, §3: 'Door het bestuur wordt jaarlijks een evaluatieverslag opgemaakt, waarin wordt aangegeven in welke mate het Regionaal Landschap haar functie vervult en beantwoordt aan de erkenningscriteria, opgenomen in dit besluit. Dit evaluatieverslag wordt samen met het werkingsverslag uit het werkprogramma voor 15 april van elk kalenderjaar aan de MiNa-Raad en de Raad ter advies voorgelegd en doorgezonden aan de minister. Op grond van dit evaluatieverslag kan de minister overgaan tot het geven van aanbevelingen of in voorkomend geval het intrekken of opschorten van de erkenning.'

- 25 deelnemers, minstens 3 brede publieksactiviteiten met telkens 100 deelnemers en activiteiten die de participatie van de doelgroepen en de bevolking aan beheer van kleine landschapselementen bevordert (art.4, §6),
8. het regionaal landschap voert een boekhouding derwijze dat de aanwending van de subsidie van de Vlaamse Gemeenschap controleerbaar is (art.4, §7).

Algemene opmerkingen

Vooraleer tot de evaluatie van de voorliggende evaluatiedossiers over te gaan wenst de Raad enkele globale opmerkingen te formuleren. Allereerst wenst de Raad zijn waardering te uiten over de inspanning van de administratie om volledige dossiers over te maken aan de MiNa-Raad. De Raad wees in het verleden vaak op het probleem van onvolledige dossiers. De Raad wenst evenwel zijn aanbeveling te herhalen om duidelijke richtlijnen uit te werken over de procedure en de opmaak van erkenningdossiers, werkingsverslagen en evaluatieverslagen. De Raad stelt bijvoorbeeld vast dat de drie voorliggende door de Administratie opgemaakte evaluatieverslagen (en ook de door de regionale landschappen zelf opgemaakte werkingsverslagen) zeer heterogeen zijn naar samenstelling en inhoud (o.a. wat betreft de bespreking van de erkenningscriteria).

Een gemeenschappelijk en te verbeteren kenmerk van alle evaluatieverslagen is wel dat er niet ingegaan wordt op criterium 8: dat de boekhouding zodanig gevoerd moet worden dat op de correcte aanwending van de subsidies kan worden toegezien. In het geval van het RL Vlaamse Ardennen leek een rapportering van de boekhouding vooralsnog zelfs geen deel uit te maken van het door het RL ingediende werkingsverslag, zonder dat daar in het evaluatieverslag een aanmerking op werd gemaakt.

De Raad wijst er bovendien op dat de voorliggende evaluatiedossiers betrekking hebben op enerzijds twee voorlopig erkende regionale landschappen en anderzijds één regionaal landschap dat zijn erkenning pas heeft aangevraagd. De Raad meent dat de opmaak van evaluatieverslagen voor de definitief erkende regionale landschappen (Hoge Kempen en Maasland; Zenne, Zuun en Zoniën; Noord-Hageland; Dijleland) eveneens van groot belang is, en niet op zich kan laten wachten.

Bespreking van het evaluatieverslag inzake het RL Vlaamse Ardennen

De administratie (afdeling natuur Oost-Vlaanderen) stelde op 5 mei 2000 een evaluatieverslag op van het werkingsjaar 1999 van het RL Vlaamse Ardennen. Het evaluatieverslag bevat geen systematische evaluatie van voorgaande erkenningscriteria. De volgende criteria komen verspreid in het evaluatieverslag aan bod: criterium 2 (werkingsgebied), criterium 3 (activiteiten), criterium 5 (algemene vergadering), criterium 6 (Raad van Bestuur), criterium 7 (organisatie activiteiten). Niettegenstaande de Afdeling Natuur vaststelt dat het RL Vlaamse Ardennen nog niet voldoet aan de bepalingen vastgelegd in art 4, §3 van het besluit (criterium 5) adviseert de afdeling natuur positief voor de werking 1999 van het RL Vlaamse Ardennen. De afdeling gaat er van uit dat de statutenwijziging, noodza-

6 | MiNa-Raad, zitting 6 juli 2000

kelijk voor de verandering van de samenstelling van de Algemene Vergadering momenteel word voorbereid.

De Raad kan de positieve evaluatie door de administratie van criteria 2 en 3 onderschrijven. Uitgaande van het bijgevoegd werkingsverslag stelt de Raad vast dat tevens voldaan is aan criterium 1 (rechtspersoonlijkheid) en criterium 4 (voordracht provincie). De Raad wijst evenwel op tekortkomingen voor de andere criteria met name criterium 5 (algemene vergadering), criterium 6 (Raad van Bestuur) en, zoals eerder vermeld, criterium 8 (boekhouding). In zijn advies van 4 november 1999 stelde de Raad vast dat de natuurverenigingen niet vertegenwoordigd zijn in de Algemene Vergadering en in de Raad van Bestuur. Uit de verslaggeving kan de MiNa-Raad opmaken dat dit in de loop van april 2000 zal opgelost worden – dit neemt niet weg dat er hier een belangrijke tekortkoming te noteren viel voor het werkingsjaar 1999.

Tot slot wenst de Raad een kritische kanttekening te plaatsen bij criterium 7: het organiseren van een bepaalde hoeveelheid sensibiliserings- en publieksactiviteiten, evenals het bevorderen van de participatie van de doelgroepen en bevolking aan het beheer van kleine landschapselementen. De basisfilosofie van dit criterium is dat het draagvlak voor het natuurbehoud “in verwevenheid” moet bevorderd worden. Bij de activiteiten van het RL Vlaamse Ardennen (arbeidersploegen inzetten, kleinere projecten inzake bijvoorbeeld autochtone soorten, ondersteuning van bijvoorbeeld hoevetoerisme) heeft de MiNa-Raad de indruk dat deze basisfilosofie nog niet voldoende doorwerking heeft kunnen vinden. Voor zover deze indruk zou kloppen, dringt de Raad er dan ook op aan dat voor de volgende werkjaren beduidend meer aandacht zou gaan naar het samenbrengen van de doelgroepen en naar de organisatie van publieksactiviteiten met voldoende omvang. Dit aspect dient een aandachtspunt te zijn bij de beoordeling van de definitieve erkenning van het RL Vlaamse Ardennen.

Bespreking van het evaluatieverslag inzake het RL West-Vlaamse Heuvels

De administratie (afdeling natuur West-Vlaanderen) stelde op 26 april 2000 een evaluatieverslag vast van het werkingsjaar 1999 van het RL *West-Vlaamse Heuvels*. Dit door de administratie gepresenteerde evaluatieverslag bevat geen systematische evaluatie van voorgaande erkenningscriteria. De volgende criteria komen verspreid in het evaluatieverslag aan bod: criterium 1 (rechtspersoonlijkheid), criterium 2 (werkingsgebied), criterium 3 (activiteiten), criterium 4 (voordracht provincie), criterium 5 (algemene vergadering), criterium 6 (Raad van Bestuur), criterium 7 (organisatie activiteiten).

Het evaluatieverslag concludeert dat het RL West-Vlaamse Heuvels een werking heeft uitgebouwd die zowel voor het natuurbehoud, de landschapszorg, het streekeigen karakter, de natuureducatie en het recreatief medegebruik een belangrijke bijdrage levert. De afdeling natuur komt tot de conclusie dat het RL West-Vlaamse Heuvels voldoet aan alle criteria die vereist zijn. De activiteiten die georganiseerd werden kunnen volgens de afdeling natuur de toetsing met de besluiten van de Vlaamse Regering goed doorstaan. De afdeling natuur adviseert positief voor de werking 1999 van het RL West-Vlaamse Heuvels.

De Raad kan de positieve evaluatie door de administratie van criteria 1 t.e.m. en 6 volgen. Ten aanzien van criterium 7 betreffende het organiseren van activiteiten (2 edities van een landschapskrant, 3 vormingsactiviteiten, 3 brede publieksactiviteiten, allerlei activiteiten inzake kleine landschapselementen) heeft de Raad op het eerste gezicht twijfels. Noch uit het werkingsverslag noch uit het door de Administratie opgestelde evaluatieverslag is op te maken in hoeverre het RL West-Vlaamse Heuvels hieraan in afdoende mate voldoet: de activiteiten die opgesomd staan onder p. 23 van het door het RL ingediende werkingsverslag lijken niet voldoende zwaar genoeg te wegen. De Raad heeft weliswaar op basis van eigen feitenonderzoek kunnen vaststellen dat er wel een activiteitenscala met een voldoende gewicht ontplooid wordt. In de toekomst moet het activiteitenverslag toelaten duidelijk en volledig de toetsing van de 7 criteria uit te voeren. De Raad verwijst hierbij nogmaals op de noodzaak duidelijke richtlijnen uit te werken over de procedures en de stukken met betrekking tot erkenning en evaluatie (zie ook onderdeel “algemene opmerkingen”).

Bespreking van het evaluatieverslag inzake het RL Meetjesland

De administratie (afdeling natuur Oost-Vlaanderen) stelde op 5 mei 2000 een evaluatieverslag op van het werkingsjaar 1999 van het RL Meetjesland. Alle criteria (met uitzondering van criterium 8 inzake de ingediende boekhouding) komen in het evaluatieverslag aan bod. Het evaluatieverslag concludeert dat het RL Meetjesland heel wat inspanningen heeft geleverd gericht op recreatief medegebruik, natuureducatie, landschapszorg, natuurwaarden en behoud van het streekelijke karakter. De afdeling natuur adviseert positief voor de werking 1999 van het RL Meetjesland.

Niettegenstaande het RL Meetjesland zich nog maar bevindt in de fase van aanvraag van voorlopige erkenning meent de Raad de positieve evaluatie van de administratie te kunnen onderschrijven. De activiteiten beantwoorden op een positieve manier aan de basisfilosofie van wat van een RL gevraagd wordt – te meer omdat het om een regio gaat waar een constructieve verhouding tussen natuurbehoud en andere maatschappelijke belangen niet voor de hand ligt. De belangrijke structurele ondersteuning vanuit de Provincie Oost-Vlaanderen is hier stellig niet vreemd aan.

In de hoop dat wij U hiermee van dienst zijn geweest, verblijven wij

Met de meeste hoogachting,

Jan Verheeke,
(waarnemend) Directeur

Rudi Verheyen,
Voorzitter